

Iktatószám

Budapestre vonatkozó



Szerző

Cím

Eltűnt milliók

Forrás:

Bpesti hírlap.

Bp.

1910 10/26

(Hely)

(Idő)

FŐVÁROSI ÜGYEK.

Az eltűnt milliók.

A fővárosi vízművek volt igazgatója, Kájfinger Mihály, a mikor a vízmérő-óra kötelező behozatalára tett javaslatot, rámutatott arra, hogy a vízművek által termelt víznek körülbelül egy harmada fölhátrahagyottan folyik el a főváros köztulajdonának állandóan megokolatlanul nagy károkat okoz. Azóta a közgyűlésen is, fölolvadásokban is, de a sajtóban is többször fölmerült az a vélemény, hogy ilyen rengeteg vízmennyiségnek eltűnésében megnyugodni nem lehet és nem szabad, és mindenáron ki kell kutatni, hova tűnt a víz.

A vízművek februári működéséről ma tett jelentésében Weisz Jakab helyettes vízvezetési igazgató újra részletesen foglalkozik ezzel a kérdéssel, de fejtegetései nem tisztázzák a dolgot. Elismeri az igazgató, hogy a vízfogyasztás a főváros lakosságának szükségletével arányban nincsen, hogy évenként legalább s husz millió köbméter megy veszendőbe. Részletes kimutatóst közöl a külföldi városok fogyasztásáról, s azok alapján is konstatálja, hogy Budapest fejenkénti vízfogyasztása megokolatlanul nagy.

Weisz Jakab igazgató is kizáróan a magánvezetékek silány voltának tulajdonítja a rengeteg vízmennyiség eltűnését. Kétségtelenül a legkényelmesebb megoldás, ha a vízvezetési igazgatóság egyszerűen kijelenti, hogy köztudomású, hogy a magánvezetékek silányak, és az eltűnt víz azokon folyik el. Megvártuk volna, hogy ezt bizonyítsa is, mert a havi jelentésekben közölt adatok ezt az állítást nem igazolják, sőt bizonyos tekintetben ellene mondanak. Valóság az, hogy a vízfogyasztásnak ez a roha-

mos és megokolatlan emelése csak az utolsó tíz évben tapasztalható, mert az 1900. évet megelőzően a vízfogyasztás emelkedése meglehetősen normális és a főváros lakosságának emelkedésével arányos is volt. 1900-tól 1908-ig azonban a vízfogyasztás 41.1 százalékkal emelkedett, míg a lakosság száma 10.2 százalékkal. A vízfogyasztás a megelőző évhez arányítva 1906-ban 4.1, 1907-ben 12.6, és 1908-ban 22.6 százalékkal emelkedett. Hogy mindezt nem lehet a silánynak mondott házi vezetékek rovására írni, kitűnik a vízvezetési igazgatóság által végzett vizsgálatokból.

1901-ben megvizsgáltak 41.331 házat. Ezek közül 30.634 házban egyetlen egy hibát sem találtak. Lehetetlen, hogy olyan rossz legyen a vezeték, hogy azon a szállított víznek egyharmada elfolyik, a mikor a megvizsgált házaknak 74.1 százalékában egyetlen egy hibás csapot sem találtak. A 41.331 ház közül 9707 házban 20.824 hibát találtak, tehát a hibás házakban is mindössze 2.14% csaphiba volt. A vízmű 12.273 házba volt bevezetve, tehát minden házat átlag 3.3-szer vizsgáltak meg. Hogy hány csap van, azt a vízműigazgatóság semmiféle jelentése meg nem mondja, ellenben megállapíthatjuk, hogy 1901-ben a víz 692.816 helyiségbe volt bevezetve, ezek közül 119.801 fürdőszoba és klozet. Ha azt számítjuk, hogy minden negyedik helyiségben van egy csap, akkor a megvizsgált házakban 263.804 csap volt, s miután 3.3-szer vizsgáltak, a megvizsgált csapok száma 870.550. Ebből hibás volt 20.824, tehát az összes csapoknak 2.4 százaléka. Hogy ezen a kevés rossz csapon hogyan folyhat el évenként husz millió köbméter víz, ma is titok, különösen, ha figyelembe vesszük, hogy nem minden házat vizsgáltak meg háromszor, ha-

nem, a hol a vezeték rendben volt, oda többet nem mentek és csak a rosszul szerelt házakat vizsgálták többször. 1902-ben nem vizsgáltak és az arány még sem romlott, mert 1903-ban 31.002 házat vizsgáltak, és a házak 79.6 százalékában egyetlen hibát sem találtak. A hibás házak közül egy házban átlag 2.6 hibás csap

volt. Hogy az igazgatóság is fölöslegesnek tartotta a szigorú ellenőrzést, bizonyítja az, hogy 1903 óta a vizsgálatok száma rohamosan csökkent. 1904-ben már csak 18.433 házat, 1905-ben 15.957 házat, 1906-ban 14.371 házat, 1907-ben 8785 házat vizsgáltak meg. Igaz, hogy az arányszám emelkedett, de ennek magyarázata az, hogy az utóbbi években már csak a hibás házakat vizsgálták, de még így sem találtak egy évben sem egy házban háromnál több hibát. Föl kell tételoznünk a vízmű adminisztrációjáról, hogy a mikor az a meggyőződése, hogy a silány vezetékeken folyik el évenként több mint két millió korona értékű víz, az ellenőrzést nem csökkenti, hanem jelentékenyen szigorítja.

De a házi vezetékek ellen hirdetett vád ellenkezőjét bizonyítja az a kísérlet is, a melyet a vízműigazgatóság a vízmérő-órákkal tett. 1902-ben, a mikor a vízműigazgatóság reklámot akart csinálni a vízmérő-órának, általa választott tizenhat házban vízmérő-órát állított föl. A kétévi eredmény szerint a tizenhat ház közül tizenhárom átlag 35.5 százalékkal többet fizet, mint a mennyit fogyaszt. Ugyanezt az eredményt mutatja a tisztviselő-telepen végzett kísérlet, a mely szerint 21 ingatlan, a mely általában 2881 koronát fizet, csak 925 korona értékű vizet fogyasztott. A kísérleti vízmérőket a legkülönbözőbb rendszerű házakban helyezték el, a melyeknek vezetékai nem lehettek a legjobbak, mert 264 vizsgálat alatt 155 hibát talált, sőt négy esetben vizpazarlást is konstataáltak. Tehát kétségtelen, hogy ezek a házak semmivel sem jobbak az átlagnál és mégis az eredmény az, hogy a tizenhat ház közül tizenhárom 4.1 — 73.3 százalékkal fizet több vizdíjat, mint a mennyit fogyaszt. Van a házak között olyan, a mely csak 45 korona vizet fogyaszt és 150 korona vizdíjat fizet, a másik 16 korona helyett 63 koronát, 246 korona helyett 348 koronát, 294 korona helyett 408 koronát, 451 korona helyett 600 koronát, 194 korona helyett 281 koronát, 124 korona helyett 239 koronát fizet.

Ezek a hivatalos adatok kétségtelem nélkül teszik, hogy a nagy vízfogyasztásnak részben oka van, a melynek kikutatása a vízműigazgatóságának legelső kötelessége. Weisz Jakab helyettes-igazgató különben már azzal öröendeztetni meg a főváros közönségét, hogy a vízműüzemben jövőre még kedvezőtlenebb eredményekre van kilátásunk és alig fogjuk elvárhatni, hogy különösen a szénpiacon történt változások miatt, nagyobb terhek előálljanak, a melyek a ma kimutatott kevés nyereséget is teljesen fölemészthetik.

628.1

D 1910